

USTAWA
z dnia 10 maja 2002 r.

o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności¹⁾

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2002 r. Nr 71, poz. 655, z 2003 r. Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238.

Art. 1.

1. Obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy nabyli w tych państwach, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, kwalifikacje do podejmowania lub wykonywania działalności wymienionych w załączniku do ustawy – uznaje się te kwalifikacje, na zasadach określonych w ustawie, o ile w Rzeczypospolitej Polskiej przepisy odrębne uzależniają podejmowanie lub wykonywanie tych działalności od spełnienia wymagań określonych w tych przepisach.
2. Obywatele państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym zamieszkali na terytorium jednego z tych państw, których kwalifikacje zostały uznane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie, mają prawo podjęcia lub wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej działalności, o których mowa w ust. 1, na takich samych zasadach jak osoby, które kwalifikacje do ich podjęcia lub wykonywania uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2a. Ustawa reguluje zasady poświadczenia charakteru, okresu i rodzaju działalności wykonywanej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym do celów uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa nie narusza zasad uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania innych działalności lub zawodów, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, określonych w przepisach odrębnych.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 1999/42/WE z dnia 7 czerwca 1999 r. ustanawiającej procedurę uznawania kwalifikacji w zakresie działalności zawodowych, objętych dyrektywami o liberalizacji i środków przejściowych, oraz uzupełniającej ogólne systemy uznawania kwalifikacji (Dz.Urz. WE L 201 z 31.07.1999).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

Art. 2.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) działalności - oznacza to działalność wymienioną w załączniku do ustawy,
- 2) podjęciu lub wykonywaniu działalności - oznacza to podejmowanie lub wykonywanie działalności na własny rachunek oraz zatrudnienie przy wykonywaniu tej działalności,
- 3) formalnych kwalifikacjach - oznacza to dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający wiedzę i umiejętności do wykonywania działalności, wydany przez instytucję w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym prowadzącą kształcenie lub szkolenie, zgodnie z przepisami o systemie edukacji w tym państwie,
- 4) doświadczeniu zawodowym - oznacza to okres zgodnego z prawem wykonywania działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, równoznaczny z praktyką zawodową,
- 5) kwalifikacjach do podejmowania lub wykonywania działalności - oznacza to kwalifikacje formalne lub doświadczenie zawodowe,
- 6) wnioskodawcy - oznacza to obywatela, o którym mowa w art. 1 ust. 1, zamierzającego podjąć lub wykonywać działalność w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 7) państwie wnioskodawcy - oznacza to państwo, w którym wnioskodawca wykonywał działalność, lub państwo, w którym wnioskodawca uzyskał formalne kwalifikacje,
- 8) organizacjach zawodowych - oznacza to odpowiednio zawodowe lub handlowe organizacje, stowarzyszenia lub samorzady,
- 9) dyrektorze - oznacza to członka organu zarządzającego przedsiębiorstwa, pełnomocnika przedsiębiorstwa do spraw zarządzania, prokurenta, kierującego przedsiębiorstwem lub jego zastępcę, kierującego wyodrębnioną częścią przedsiębiorstwa, posiadającego upoważnienie do zaciągania zobowiązań w imieniu przedsiębiorstwa lub kierującego komórką organizacyjną przedsiębiorstwa, od którego wymaga się posiadania specjalistycznej wiedzy lub doświadczenia zawodowego i który upoważniony jest do zaciągania zobowiązań w imieniu przedsiębiorstwa,
- 10) kierowniczym stanowisku - oznacza to stanowisko kierującego komórką organizacyjną przedsiębiorstwa, od którego wymaga się specjalistycznej wiedzy, umiejętności lub doświadczenia zawodowego.

Art. 3.

Do postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „postępowaniem w sprawie uznania kwalifikacji”, stosuje się, z zastrzeżeniem przepisów ustawy, przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 4.

1. Organami właściwymi w Rzeczypospolitej Polskiej do wydawania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji są organy określone w przepisach ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321, z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 102, poz. 1116, Nr 113, poz. 1207, Nr 115, poz. 1229, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 126, poz. 1382, Nr 129, poz. 1441, Nr 130, poz. 1450 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 41, poz. 365), zwane dalej „właściwymi organami”.
2. Organami uprawnionymi do wydawania decyzji o podejmowaniu lub wykonywaniu w Rzeczypospolitej Polskiej działalności przez obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym są organy określone w przepisach odrębnych uprawnione do wydawania takich decyzji wobec osób, które w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskały kwalifikacje spełniające wymagania niezbędne do podejmowania lub wykonywania takiej działalności.

Art. 5.

1. Postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji wszczyna się na wniosek zainteresowanego.
2. Postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji powinno zakończyć się wydaniem decyzji nie później niż w terminie czterech miesięcy od przedstawienia przez wnioskodawcę wszystkich niezbędnych dokumentów.
3. ~~W 2. Postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji powinno zakończyć się wydaniem decyzji nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia przedstawienia przez wnioskodawcę wszystkich niezbędnych dokumentów, a w przypadku wnioskodawcy, który odbywa staż adaptacyjny lub przystępuje do testu umiejętności, bieg terminu, o którym mowa w ust. 2, ulega zawieszeniu do —w terminie 4 miesięcy od dnia uzyskania przez właściwy organ oceny, zgodnie z zasadami określonymi w art. 11 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych o której mowa w art. 10 ust. 5 (Dz.U. Nr 87, poz. 954 i z 2002 r. Nr 71, poz. 655).~~

Art. 6.

1. Ilekroć przepisy odrębne wymagają dla podjęcia lub wykonywania działalności decyzji lub opinii organów organizacji zawodowych, organizacje te uczestniczą w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji na prawach strony.
2. Decyzje w sprawach uznania kwalifikacji są wiążące dla organizacji zawodowych, o których mowa w ust. 1, właściwych w sprawach podejmowania lub wykonywania działalności.

Art. 7.

1. Wnioski, pisma i dokumenty w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji składa się w języku polskim lub wraz z tłumaczeniem na język polski, dokonanym przez tłumacza przysięgłego, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Tłumaczenie na język polski nie jest wymagane w przypadku dokumentów potwierdzających dane, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2.
3. Wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie uznania kwalifikacji powinien zawierać w szczególności:
  - 1) imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia wnioskodawcy,
  - 2) nazwę państwa wnioskodawcy,
  - 3) określenie działalności, dla podjęcia lub wykonywania której mają być uznane kwalifikacje wnioskodawcy,
  - 4) określenie formy, w jakiej działalność ma być wykonywana,
  - 5) informację o posiadanych kwalifikacjach do podejmowania lub wykonywania działalności,
  - 6) wyliczenie dokumentów dołączanych do wniosku.
4. Dokumentując okresy wykonywania działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, należy przedstawić świadectwa lub zaświadczenia wydane przez upoważniony organ administracji lub organizacji zawodowej, stwierdzające charakter, okres i rodzaj wykonywanej działalności.
5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, składa się na formularzu udostępnianym nieodpłatnie przez właściwe organy lub przez ośrodek informacji, o którym mowa w art. 14.

Art. 8.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określają, w drodze rozporządzenia, wzór formularza, o którym mowa w art. 7 ust. 5, uwzględniając w nim w szczególności dane, o których mowa w art. 7 ust. 3 oraz art. 11 ust. 1, 3 i 4, wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku, instrukcję wypełniania wniosku, a także dane o ośrodku informacji, o którym mowa w art. 14.

Art. 9.

1. Ilekroć przepisy odrębne uzależniają podjęcie lub wykonywanie działalności od posiadania właściwej dla danej działalności wiedzy ogólnej lub zawodowej i umiejętności, właściwy organ uzna kwalifikacje wnioskodawcy za spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych, jeżeli wnioskodawca:
  - 1) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr I załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:

- a) w nieprzerwanym okresie sześciu lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, albo
  - b) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek, lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
  - c) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek, a ponadto przez co najmniej pięć lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, albo
  - d) w nieprzerwanym okresie pięciu lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności na stanowisku kierowniczym, a ponadto przed tym zatrudnieniem ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie,
- 2) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr II załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:
- a) w nieprzerwanym okresie sześciu lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, albo
  - b) w nieprzerwanym okresie:
    - trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, lub
    - czterech lat wykonywał działalność na własny rachunek, lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej dwa lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
  - c) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto przez co najmniej pięć lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, albo

- d) w nieprzerwanym okresie:
- pięciu lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, a ponadto przed tym zatrudnieniem ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla tej działalności w tym państwie, lub
  - sześciu lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, a ponadto przed tym zatrudnieniem ukończył trwające co najmniej dwa lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla tej działalności w tym państwie,
- 3) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr III załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:
- a) w nieprzerwanym okresie sześciu lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, albo
  - b) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek, lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
  - c) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek, a ponadto przez co najmniej pięć lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności,
- 4) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr IV załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:
- a) w nieprzerwanym okresie pięciu lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, albo
  - b) w nieprzerwanym okresie dwóch lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej trzy lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
  - c) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto uprzednio ukończył trwające co najmniej dwa lata szkolenie przygot-

- wujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
- d) w nieprzerwanym okresie dwóch lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto przez co najmniej trzy lata był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, albo
  - e) w nieprzerwanym okresie trzech lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, a ponadto przed tym zatrudnieniem ukończył trwające co najmniej dwa lata szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową bądź właściwą dla danej działalności w tym państwie,
- 5) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr V załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:
- a) w odniesieniu do działalności wymienionej w poz. 1-6 Listy Nr V, przez trzy lata wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, pod warunkiem, że wykonywanie tej działalności nie ustało wcześniej niż na dwa lata przed wystąpieniem z wnioskiem o uznanie kwalifikacji,
  - b) w odniesieniu do działalności wymienionej w poz. 7 Listy Nr V, przez trzy lata wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, pod warunkiem, że wykonywanie tej działalności nie ustało wcześniej niż na dwa lata przed wystąpieniem z wnioskiem o uznanie kwalifikacji, chyba że przepisy odrębne pozwalają na przerywanie tej działalności na dłuższy okres czasu, albo
- 6) w razie zamiaru podjęcia lub wykonywania działalności wymienionej w Liście Nr VI załącznika do ustawy, przedłoży dokumenty świadczące o tym, że:
- a) w nieprzerwanym okresie trzech lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, albo
  - b) w nieprzerwanym okresie dwóch lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto przed tym ukończył szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie, albo
  - c) w nieprzerwanym okresie dwóch lat wykonywał działalność na własny rachunek lub był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, a ponadto

- przez co najmniej trzy lata był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, albo
- d) w nieprzerwanym okresie trzech lat był zatrudniony przy wykonywaniu tej działalności, a ponadto przed tym zatrudnieniem ukończył szkolenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, potwierdzone świadectwem uznawanym na całym terytorium państwa wnioskodawcy lub przez organizację zawodową właściwą dla danej działalności w tym państwie.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a) i c), pkt 2 lit. a) i c), pkt 3 lit. a) i c) oraz w pkt 6 lit. a) i c) - okres od ustania wykonywania działalności, którą wnioskodawca zamierza podjąć lub wykonywać do wystąpienia z wnioskiem o uznanie kwalifikacji nie może przekraczać dziesięciu lat.
  3. Jeżeli wnioskodawca posiada świadectwo wydane i uznawane na całym terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, potwierdzające wiedzę i umiejętności z zakresu działalności, którą zamierza podjąć lub wykonywać, równoważne odpowiednio przynajmniej dwuletniemu lub trzyletniemu okresowi doświadczenia zawodowego, świadectwo to będzie traktowane jak świadectwo potwierdzające ukończenie szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b) i d), pkt 2 lit. b) i d), pkt 3 lit. b) oraz w pkt 4 lit. b), c) i e).
  4. Jeżeli wnioskodawca przedłoży dokument świadczący o szkoleniu, którego okres trwania wynosi przynajmniej dwa lata lecz jest krótszy niż trzy lata, za wystarczające uznaje się wykonywanie działalności na własny rachunek lub zatrudnienie przy wykonywaniu działalności w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym zgodnie z przepisem ust. 1 pkt 1 lit. b) i d), pkt 2 lit. b) tiret pierwsze, pkt 3 lit. b) i pkt 4 lit. b) lub zatrudnienie przy wykonywaniu działalności zgodnie z przepisem ust. 1 pkt 2 lit. d) tiret pierwsze, wówczas gdy okres doświadczenia zawodowego jest dłuższy o okres, o który krócej trwało szkolenie.

Art. 9a.

1. W przypadku gdy obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zamierza podjąć lub wykonywać działalność na terenie innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, upoważniony organ, na wniosek zainteresowanego, wyda zaświadczenie stwierdzające charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Organem upoważnionym do wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, jest marszałek województwa właściwy dla miejsca zamieszkania osoby składającej wniosek, a w przypadku braku miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej – marszałek województwa właściwy ze względu na ostatnie miejsce wykonywania działalności lub ostatnie miejsce zatrudnienia przy wyko-

- nywaniu działalności, w tym w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku o wydanie zaświadczenia oraz instrukcję wypełniania zaświadczenia, uwzględniając konieczność zachowania jednolitego wzoru zaświadczenia na terenie całego kraju.
  4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności informacje o przebiegu doświadczenia zawodowego z podziałem na wykonywanie działalności na własny rachunek, zatrudnienie przy wykonywaniu działalności, w tym w charakterze dyrektora lub na stanowisku kierowniczym.
  5. Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, podlega opłacie w wysokości 50 zł. Opłata stanowi dochód budżetu samorządu województwa.

Art. 10.

1. Jeżeli wnioskodawca nie posiada dokumentów świadczących o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 9, właściwy organ nie może wydać decyzji o nieuznaniu kwalifikacji wnioskodawcy bez rozpatrzenia formalnych kwalifikacji, jeżeli wnioskodawca przedstawi je wraz z wnioskiem lub dołączy do wniosku na wezwanie właściwego organu.
2. Jeżeli wnioskodawca posiada formalne kwalifikacje do podjęcia lub wykonywania działalności, o których mowa w ust. 1, właściwy organ przeprowadza postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji zgodnie z zasadami określonymi w art. 11 i 14 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz.U. Nr 87, poz. 954, z 2002 r. Nr 71, poz. 655 oraz z 2003 r. Nr 190, poz. 1864).
3. Uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności określone w art. 11 ust. 3 ustawy, o której mowa w ust. 2, może zostać wyłączone jeżeli wnioskodawca zamierza wykonywać działalność na własny rachunek oraz w charakterze zatrudnionego przy wykonywaniu tej działalności dyrektora lub na stanowisku kierowniczym, w przypadku gdy do podjęcia lub wykonywania działalności konieczne jest posiadanie znajomości polskiego prawa.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, działalność, o których mowa w ust. 3, dla podjęcia lub wykonywania których wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności dokonuje właściwy organ.
5. Ministrowie kierujący działami administracji rządowej, właściwi w sprawach uznawania kwalifikacji w działalnościach należących do danego działu określą, w drodze rozporządzenia:
  - 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ich ponoszenia,
  - 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ich ponoszenia

- kierując się odrębnościami w wykonywaniu działalności w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz specyfiką i szczególnymi wymaganiami dotyczącymi podejmowania lub wykonywania działalności w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 11.

1. Ilekroć przepisy odrębne uzależniają podjęcie lub wykonywanie działalności od postawy etycznej lub nieznajdowania się w stanie odpowiadającym w Rzeczypospolitej Polskiej upadłości, w toku postępowania o ogłoszenie upadłości lub postępowania układowego albo przewidują możliwość zakazu wykonywania określonej działalności lub zawodu, zawieszenia prawa jego wykonywania, skreślenia z listy osób uprawnionych do wykonywania zawodu lub zajmowania określonego stanowiska, na podstawie orzeczenia sądu lub w wyniku postępowania dyscyplinarnego - właściwy organ ustala spełnienie przesłanek przewidzianych tymi przepisami na podstawie odpisów z rejestrów sądowych lub jeśli nie jest możliwe uzyskanie takiego odpisu, na podstawie dokumentów urzędowych wystawionych przez właściwe w tych sprawach organy państwa wnioskodawcy.
2. Jeżeli w państwie wnioskodawcy nie są wydawane dokumenty, o których mowa w ust. 1, dowodem w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji jest oświadczenie wnioskodawcy złożone w formie i trybie określonych przez przepisy tego państwa lub państwa, z którego pochodzi lub przybywa wnioskodawca, jeżeli przepisów takich brak - oświadczenie złożone przez wnioskodawcę w formie pisemnej z podpisem poświadczonym przez notariusza, złożone łącznie z oświadczeniem, że zna treść niniejszego przepisu; art. 233 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio.
3. Ilekroć przepisy odrębne dla podjęcia lub wykonywania działalności wymagają przedstawienia opinii bankowej, do stwierdzenia sytuacji finansowej - właściwy organ uzna opinię banku państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym wnioskodawca posiada rachunek.
4. Ilekroć przepisy odrębne dla podjęcia lub wykonywania działalności wymagają przedstawienia dowodu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej lub podobnego w skutkach innego ubezpieczenia - właściwy organ uzna dokumenty świadczące o posiadaniu takiego ubezpieczenia wystawione przez instytucje ubezpieczeniowe państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli dokumenty te są zgodne z wymogami prawa polskiego w odniesieniu do warunków i zakresu ubezpieczenia.
5. W postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji, dokumenty, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, powinny być wystawione nie później niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 3.

Art. 12.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki, koordynujący uznawanie kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności, może wyznaczyć pracownika ministerstwa lub powołać inną osobę w celu pełnienia funkcji krajowego koordynatora w zakresie działalności objętych niniejszą ustawą. Osoba ta, z upoważnienia ministra właściwego do spraw gospodarki, zapewnia jednolite stosowanie przepisów ustawy przez właściwe organy oraz gromadzi informacje o postępowaniach w sprawie uznania kwalifikacji.
2. Powołanie, o którym mowa w ust. 1, stanowi nawiązanie stosunku pracy.
3. Krajowy koordynator, o którym mowa w ust. 1, współpracuje z krajowymi koordynatorami wyznaczonymi lub powołanymi na podstawie ustawy o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.
4. Krajowi koordynatorzy, o których mowa w ust. 3, współpracują z organizacjami zawodowymi, o których mowa w art. 6 ust. 1, oraz z ośrodkiem informacji, o którym mowa w art. 14.

Art. 13.

1. Właściwe organy przekazują krajowemu koordynatorowi, o którym mowa w art. 12 ust. 1, a w przypadku jego niepowołania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, okresowe informacje o zmianach wymagań dotyczących działalności oraz o podjętych decyzjach w sprawach uznania kwalifikacji.
2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) zakres informacji, o których mowa w ust. 1, a także terminy ich składania - kierując się zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej wobec państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i organów Wspólnoty Europejskiej,
  - 2) przyporządkowanie działalności oznaczonych kodami ISIC lub NICE do Polskiej Klasyfikacji Działalności - mając na względzie ujednoczenie oznaczeń działalności w toku postępowania przed właściwymi organami.

Art. 14.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze rozporządzenia, wskazuje lub tworzy ośrodek informacji właściwy do informowania o zasadach uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności oraz ustala szczegółowy zakres zadań ośrodka, uwzględniając konieczność zapewnienia dostępu do właściwej informacji obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Ośrodek informacji, o którym mowa w ust. 1, współpracuje z krajowym koordynatorem, o którym mowa w art. 12 ust. 1, oraz pełni funkcję ośrodka informacji dla obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 15.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321, z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 102, poz. 1116, Nr 113, poz. 1207, Nr 115, poz. 1229, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 126, poz. 1382, Nr 129, poz. 1441, Nr 130, poz. 1450 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 41, poz. 365) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Minister kierujący działem administracji rządowej, z zastrzeżeniem art. 33a ust. 4, jest właściwy w sprawach uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz w sprawach uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności należących do tego działu.
2. Uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz uznawanie kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności należących do tego działu oznacza uznawanie tych kwalifikacji w znaczeniu przewidzianym w Unii Europejskiej.”;

- 2) w art. 9 w ust. 2 po pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

- „6) koordynacji uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności oraz podejmowania działań mających na celu udostępnianie informacji o uznawaniu tych kwalifikacji.”;

- 3) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania koordynuje uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych, do wykonywania których wymagane jest posiadanie wykształcenia uzyskanego w systemie oświaty oraz podejmuje działania mające na celu udostępnianie informacji o uznawaniu tych kwalifikacji.”;

- 4) w art. 26 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego koordynuje uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych, do wykonywania których wymagane jest posiadanie wykształcenia uzyskanego w systemie szkolnictwa wyższego oraz podejmuje działania mające na celu udostępnianie informacji o uznawaniu tych kwalifikacji.”;

- 5) w art. 33a ust. 4-6 otrzymują brzmienie:

- „4. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, wyznacza:

- 1) ministra właściwego do spraw uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz do spraw uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności, objętych działalno-

ścią administracji rządowej wykonywaną przez urzędy określone w ust. 1, oraz wskazuje, który z tych urzędów wyznaczony minister może upoważnić do wykonywania zadań w sprawach uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz w sprawach uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności,

2) ministra właściwego do spraw uznawania kwalifikacji w tych zawodach regulowanych oraz do spraw uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania tych działalności, dla wykonywania których właściwy jest więcej niż jeden minister,

- kierując się specyfiką poszczególnych zawodów regulowanych oraz działalności, właściwością odpowiednich działów administracji rządowej, a także zakresem działania urzędów, o których mowa w ust. 1.

5. Minister, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, może, w drodze rozporządzenia, upoważnić do wykonywania zadań w sprawach uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz w sprawach uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności, wskazany urząd albo podmioty, o których mowa w art. 4a ust. 3.

6. Minister, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, może, w drodze rozporządzenia, upoważnić do wykonywania zadań w sprawach uznawania kwalifikacji w zawodach regulowanych oraz w sprawach uznawania kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania działalności podmioty, o których mowa w art. 4a ust. 3.”.

Art. 16.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441) w załączniku do ustawy wprowadza się następujące zmiany:

1) w części II po ust. 17 dodaje się ust. 18 i 19 w brzmieniu:

II	18. Od decyzji o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego w rozumieniu przepisów o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych	500 zł	
	19. Od decyzji o uznaniu kwalifikacji do podjęcia lub wykonywania działalności w rozumieniu przepisów o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności	500 zł	

2) w części IV skreśla się ust. 47b.

Art. 17.

W ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz.U. Nr 87, poz. 954) wprowadza się następujące zmiany:

1) (uchylony);

2) w załączniku nr 2 do ustawy:

a) w części 1 po wyrazach „w Austrii:” dodaje się wyrazy

„- specjalne szkolenie podstawowe dla pielęgniarek specjalizujących się w opiece nad dziećmi i młodymi ludźmi („spezielle Grundausbildung in der Kinder - und Jugendlichenpflege”),

- specjalne szkolenie podstawowe dla pielęgniarek psychiatrycznych („spezielle Grundausbildung in der psychiatrischen Gesundheits - und Krankenpflege”),”

b) część 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kształcenie w Zjednoczonym Królestwie uznawane jako „National Vocational Qualifications” lub jako „Scottish Vocational Qualifications”

Następujące szkolenie:

- inżynier elektryk górnictwa („mine electrical engineer”),
- inżynier mechanik górnictwa („mine mechanical engineer”),
- asystent stomatologiczny („dental therapist”),
- higienista stomatologiczny („dental hygienist”),
- optyk okularowy („dispensing optician”),
- sztygar górnictwa („mine deputy”),
- syndyk masy upadłościowej (zarządcy ustanowionego przez sąd („insolvency practitioner”),
- specjalista upoważniony do sporządzania przeniesienia tytułu własności („licensed conveyancer”),
- pierwszy oficer - statki handlowe i pasażerskie - bez ograniczeń („first mate - freight/passenger ships - unrestricted”),
- drugi oficer- statki handlowe i pasażerskie - bez ograniczeń („second mate - freight/passenger ships - unrestricted”),
- trzeci oficer - statki handlowe i pasażerskie - bez ograniczeń („third mate - freight/passenger ships - unrestricted”),
- oficer pokładowy - statki handlowe i pasażerskie - bez ograniczeń („deck officer - freight/passenger ships - unrestricted”),
- oficer mechanik - statki handlowe i pasażerskie - nieograniczony obszar handlowy („engineer officer - freight/passenger ships - unlimited trading area”),
- specjalista w dziedzinie zarządzanie odpadami, którego kompetencje techniczne zostały udokumentowane („Certified technically competent person in waste management”),

nadające kwalifikacje określane jako „National Vocational Qualifications” (NVQ) lub określane w Szkocji jako „Scottish Vocational Qualifications” na poziomie 3 i 4 Krajowych Ramowych Kwalifikacji Zawodowych Zjednoczonego Królestwa.

Poziomy te określane są następująco:

- Poziom 3: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza różnych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, z których większość ma charakter złożony i nierutynowy. Zakres odpowiedzialności i samodzielności jest znaczny, a funkcje pełnione na tym poziomie wymagają często nadzoru lub kierowania innymi osobami.

- Poziom 4: zdolność do wykonywania szerokiego wachlarza złożonych, technicznych lub specjalistycznych zadań w bardzo różnorodnych sytuacjach, z dużym zakresem odpowiedzialności i samodzielności. Pełnione na tym poziomie funkcje często obejmują odpowiedzialność za prace wykonywane przez inne osoby oraz za podział zasobów.”;

- 3) w załączniku nr 2 do ustawy w części 1 oraz w załączniku nr 3 do ustawy wyraz „Arbitur” zastępuje się wyrazem „Abitur”;
- 4) w załączniku nr 3 do ustawy w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „przez Krajową Radę ds. Kwalifikacji Zawodowych („National Council for Vocational Qualifications”),”.

Art. 18.

Do czasu wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 14 ust. 1, nie dłużej jednak niż przez 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy, zadania ośrodka informacji wykonuje Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, utworzone na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, z wyjątkiem art. 15, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik

Listy działalności**LISTA NR I****1.***Nomenklatura NICE**(odpowiedniki działów: 23-40 Nomenklatury ISIC)*

Dział	Grupa	Opis
23		Włókiennictwo
	232	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do wełny
	233	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do bawełny
	234	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do jedwabiu
	235	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do lnu i konopi
	236	Inne branże włókiennicze (surowiec - juta, włókna liściowe itp.); produkcja lin
	237	Produkcja dzianin i wyrobów szydełkowych
	238	Wykańczanie tkanin
	239	Pozostałe branże włókiennicze
24		Produkcja obuwia, odzieży, koców i wyrobów pościelowych
	241	Maszynowa produkcja obuwia (oprócz wykonanego z gumy lub drewna)
	242	Ręczne wytwarzanie obuwia; reperacja obuwia
	243	Produkcja odzieży (oprócz futer)
	244	Produkcja materacy, koców i wyrobów pościelowych
	245	Produkcja skór futerkowych i futer

Dział	Grupa	Opis
25		Produkcja wyrobów z drewna lub korka (oprócz produkcji mebli)
	251	Piłowanie i przemysłowa obróbka drewna
	252	Produkcja półfabrykatów z drewna
	253	Seryjna produkcja drewnianych elementów budowlanych, w tym podłogowych
	254	Produkcja pojemników z drewna
	255	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna (oprócz mebli)
	259	Produkcja wyrobów ze słomy, korka, wikliny, (w tym koszykarskich), rattanu; wyrób szczotek i pędzli
	260	Produkcja mebli z drewna
27		Produkcja papieru i wyrobów z papieru
	271	Produkcja masy celulozowej, papieru i tektury
	272	Produkcja papieru i tektury oraz wyrobów z masy celulozowej
28	280	Poligrafia, działalność wydawnicza i branże pokrewne
29		Produkcja skóry i wyrobów ze skóry
	291	Garbowanie i wyprawianie skór
	292	Produkcja wyrobów ze skór wyprawionych
ex 30		Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, włókien sztucznych i

		wyrobów skrobiowych
	301	Przetwórstwo gumy i azbestu
	302	Przetwórstwo tworzyw sztucznych
	303	Produkcja włókien sztucznych
ex 31		Przemysł chemiczny
	311	Produkcja surowców chemicznych i dalsze ich przetwórstwo
	312	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie dla celów przemysłowych i rolniczych (w tym produkcja - na cele przemysłowe - tłuszczów i olejów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, wg grupy ISIC: 312)
	313	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie na użytek domowy lub biurowy [oprócz produkcji wyrobów medycznych i farmaceutycznych (ISIC ex grupa 319)]
32	320	Przemysł naftowy
33		Produkcja wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych
	331	Produkcja uformowanych wyrobów z gliny

Dział	Grupa	Opis
33	332	Produkcja szkła i wyrobów szklanych
	333	Produkcja wyrobów ceramicznych, w tym ogniotrwałych
	334	Produkcja cementu, wapna i gipsu
	335	Produkcja uformowanych elementów z betonu, cementu i gipsu
	339	Obróbka kamienia i produkcja pozostałych wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych
34		Produkcja i wstępna obróbka żelaza i metali nieżelaznych
	341	Stal i przemysł stalowy (zgodnie z definicją Traktatu ECSC, w tym kokosownie należące do hut stali)
	342	Produkcja rur stalowych
	343	Ciągnięcie drutów, ciągnięcie na zimno taśm, walcowanie na zimno taśm, formowanie na zimno
	344	Produkcja i wstępna obróbka metali nieżelaznych
	345	Odlewnictwo żelaza i metali nieżelaznych
35		Produkcja wyrobów metalowych (oprócz maszyn, urządzeń i środków transportu)
	351	Kucie, wytłaczanie i prasowanie
	352	Druga faza obróbki i obróbka powierzchniowa
	353	Produkcja konstrukcji metalowych
	354	Produkcja kotłów i przemysłowych profili wklęsłych
	355	Produkcja narzędzi, sprzętu oraz innych wyrobów gotowych z metalu (oprócz sprzętu elektrycznego)
	359	Pomocnicze rodzaje działalności z zakresu mechaniki
36		Produkcja maszyn i urządzeń innych niż elektryczne
	361	Produkcja ciągników oraz maszyn i urządzeń dla rolnictwa
	362	Produkcja maszyn i urządzeń na cele biurowe
	363	Produkcja obrabiarek, w tym do metali oraz osprzętu i oprzyrządowania wymiennego do nich i do innych przyrządów, zasilanych prądem
	364	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dodatkowego dla włókiennictwa oraz maszyn do szycia
	365	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dla przemysłu spożywczego, w tym dla branży napojów, oraz dla przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych
	366	Produkcja instalacji i wyposażenia dla kopalń, odlewni żeliwa i staliwa

	(zlokalizowanych przy hutach) i dla budownictwa; produkcja urządzeń do mechanicznego podawania
--	--

Dział	Grupa	Opis	
37	367	Produkcja wyposażenia transmisyjnego	
	368	Produkcja maszyn i urządzeń do innych, specjalistycznych zastosowań przemysłowych	
	369	Produkcja innych - nieelektrycznych maszyn, urządzeń i wyposażenia Elektrotechnika	
	371	Produkcja elektrycznych drutów i kabli	
	372	Produkcja silników, generatorów, transformatorów, przełączników i podobnych urządzeń dla dostarczania energii elektrycznej	
	373	Produkcja sprzętu elektrycznego do bezpośredniego handlowego użytku	
	374	Produkcja sprzętu telekomunikacyjnego, liczników, innych aparatów pomiarowych oraz sprzętu elektromedycznego	
	375	Produkcja sprzętu elektronicznego, odbiorników radiowych i telewizyjnych, sprzętu audio	
	376	Produkcja urządzeń elektrycznych domowego użytku	
	377	Produkcja lamp i sprzętu oświetleniowego	
	378	Produkcja baterii i akumulatorów	
	379	Naprawy, montaż i specjalistyczne instalacje sprzętu i wyposażenia elektrycznego	
	ex 38		Produkcja sprzętu transportowego
		383	Produkcja pojazdów mechanicznych oraz części do nich
384		Naprawy pojazdów mechanicznych, w tym motocykli oraz rowerów	
385		Produkcja motocykli, rowerów i części do nich	
389		Produkcja sprzętu transportowego nie sklasyfikowanego gdzie indziej	
39		Różne branże produkcyjne	
	391	Produkcja precyzyjnych instrumentów oraz aparatów kontrolnych i pomiarowych	
	392	Produkcja aparatów medycznych, w tym chirurgicznych oraz towarów i sprzętu ortopedycznego (oprócz obuwia ortopedycznego)	
	393	Produkcja sprzętu fotograficznego i optycznego	
	394	Produkcja i naprawy zegarów i zegarków	
	395	Produkcja biżuterii i wyrobów z metali szlachetnych	
	396	Produkcja i naprawy instrumentów muzycznych	
	397	Produkcja gier, zabawek, sprzętu sportowego, w tym lekkoatletycznego	
	399	Pozostałe branże produkcyjne	
	40		Budownictwo
400		Budownictwo niespecjalistyczne; wyburzanie	
401		Wznoszenie budynków (mieszkalnych i innych)	
402		Budowa dróg, mostów, linii kolejowych itp.	
403		Prace instalacyjne	
404		Prace dekoracyjne i wykończeniowe	

2.

Nomenklatura NICE

Dział	Grupa	Opis
20A	200	Branże wytwarzające tłuszcze i oleje - roślinne i zwierzęce
20B		Branże produkcji spożywczej (poza produkcją napojów)

21	201	Ubój zwierząt, obróbka i konserwacja mięsa	
	202	Mleczarstwo	
	203	Pakowanie w szczelne pojemniki i konserwowanie owoców i warzyw	
	204	Puszkowanie i konserwowanie ryb i innej żywności pochodzenia morskiego	
	205	Usługi młynarskie	
	206	Produkcja piekarnicza w tym sucharki i herbatniki	
	207	Cukrownictwo	
	208	Produkcja kakao, czekolady, i wyrobów cukierniczych	
	209	Produkcja pozostałych wyrobów spożywczych	
	ex 30		Produkcja napojów
		211	Produkcja alkoholu etylowego metodą fermentacyjną; produkcja drożdży i napojów spirytusowych
		212	Produkcja wina i innych niesłodowych napojów alkoholowych
		213	Piwowarstwo i słodownictwo
		214	Produkcja napojów bezalkoholowych i wód gazowanych
		Produkcja wyrobów z gumy, tworzyw sztucznych, włókien celulozowych i sztucznych oraz wyrobów skrobiowych	
	304	Produkcja wyrobów skrobiowych	

3.

Nomenklatura ISIC

Dział	Grupa	Opis	
ex 04		Rybołówstwo	
ex 38	043	Rybołówstwo śródlądowe	
		Produkcja środków transportu	
	381	Budowa i naprawy statków	
	382	Produkcja taboru kolejowego	
ex 71	386	Produkcja sprzętu latającego (w tym międzyplanetarnego)	
		Działalności pokrewne z transportowymi oraz działalności inne niż transportowe w ramach następujących grup:	
	ex 711	Usługi związane z wagonami sypialnymi i restauracyjnymi; konserwacja taboru kolejowego w lokomotywniach; sprzątanie wagonów pasażerskich	
	ex 712	Konserwacja taboru dla transportu miejskiego, podmiejskiego oraz międzymiastowego	
	ex 713	Konserwacja taboru innego niż przeznaczony do pasażerskiej komunikacji lądowej (samochody, autobus, taksówki)	
	ex 714	Eksploatacja i usługi konserwacyjne wspomagające transport drogowy (np. drogi, tunele, mosty z opłacanym przejazdem, magazyny towarów, parkingi, zajezdnie autobusowe i tramwajowe)	
	ex 716	Działalności pokrewne z transportem śródlądowym (np. prowadzenie i utrzymanie dróg wodnych, portów oraz innych obiektów dla transportu śródlądowego; usługi holowników portowych i pilotowanie w portach, instalowanie boi, załadunek i rozładunek statków i inne podobne działalności, np. ratownictwo okrętowe, holowanie i prowadzenie stanic wodnych)	
	73		Usługi pocztowe i telekomunikacyjne
	ex 85		Usługi osobiste
		854	Prowadzenie pralni i usługi pralnicze, czyszczenie na sucho oraz farbowanie
	ex 856	Studia fotograficzne: fotografia portretowa i komercyjna, oprócz fotografii reporterskiej	

	ex 859	Usługi osobiste nie sklasyfikowane gdzie indziej (konserwacja i utrzymanie w czystości budynków lub mieszkań)
--	--------	---

4.

Nomenklatura ISIC

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe)

a) Kupno i sprzedaż towarów:

- przez obnośnych/ objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrażców (ex grupa ISIC 612);
- na targach - w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;

b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe, wyraźnie wykluczając je, lub nie wymieniając ich w odniesieniu do obnośnego/ objazdowego ich wykonywania.

LISTA NR II

Grupy 718 i 720 Nomenklatury ISIC, a w szczególności: organizowanie, oferowanie do sprzedaży oraz sprzedaż (gotówkowa lub komisowa, indywidualnie lub zbiorowo) usług w dziedzinie: transportu, wyżywienia, zakwaterowania, wycieczek i innych związanych z podróżowaniem (niezależnie od przyczyny podróży) lub pobytem.

LISTA NR III

Ex 855 Usługi fryzjerskie, oprócz pedicure oraz prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich

LISTA NR IV

Grupy 718 i 720 Nomenklatury ISIC, a w szczególności:

- pośrednictwo między kontrahentami w zakresie różnych rodzajów transportu i osobami, które wysyłają lub otrzymują towary, oraz wykonywanie działalności związanych z zawieraniem umów z kontrahentami transportowymi na zamówienie zleceniodawców, wyborem środka transportu, firmy oraz trasy - z punktu widzenia opłacalności dla zleceniodawcy;
- przygotowywanie technicznych aspektów transportu (np. pakowanie towarów do transportu);
- podejmowanie działań w różnych okolicznościach dotyczących transportu (np. zapewnianie dostaw lodu dla wagonów-chłodni);
- załatwianie formalności związanych z transportem, np. wystawianie dokumentów przewozowych, łączenie lub rozdzielanie przesyłek;
- koordynacja różnych etapów transportu, np. zapewnienie tranzytu, rozładunku, przeładunku i innych operacji w terminalach;
- przygotowanie zarówno ładunku, jak przewoźnika i środków transportu dla osób wysyłających towary lub otrzymujących je;
- szacowanie kosztów transportu oraz sprawdzanie szczegółowych rozliczeń;

- podejmowanie pewnych przedsięwzięć (okresowych lub stałych) w imieniu i na zlecenie przewoźników lub właścicieli statków (dotyczy urzędów portowych, dostawców okrętowych itp.)

LISTA NR V

1. Działalności zawodowe, polegające na pośrednictwie - z upoważnienia i zgodnie z instrukcjami jednej lub większej liczby osób - w negocjacjach lub zawieraniu transakcji handlowych w imieniu i na zlecenie tych osób;
2. Działalności zawodowe, polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik, zachowując pewną swobodę działania, kojarzy strony zamierzające zawrzeć ze sobą bezpośredni kontrakt lub przygotowuje ich transakcje handlowe, lub pomaga w ich finalizowaniu;
3. Działalności zawodowe, polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik zawiera transakcje handlowe we własnym imieniu, na zlecenie innych osób;
4. Działalności zawodowe, polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik prowadzi sprzedaż hurtową w formie przetargu, na zlecenie innych osób;
5. Działalności zawodowe, polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik poszukuje zamówień, chodząc od domu do domu;
6. Działalności zawodowe, polegające na świadczeniu usług pośrednictwa, w których pośrednik angażuje jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw o charakterze handlowym, przemysłowym lub rzemieślniczym;
7. Działalności osób prowadzących własne firmy hurtowego handlu węglem lub pośrednictwa w handlu węglem (ex grupa 6112 Nomenklatury ISIC);
8. Działalności wykonywane na własny rachunek w handlu hurtowym, z wyjątkiem handlu hurtowego w zakresie produktów medycznych i farmaceutycznych, produktów toksycznych i patogenicznych oraz węgla (ex grupa 611).

LISTA NR VI

1.

Nomenklatura ISIC ex grupa 612 handel detaliczny

Działalności wykluczone:

Dział	Grupa	Opis
	012	Wynajem maszyn i urządzeń rolniczych
	640	Nieruchomości, w tym ich wynajem
	713	Wynajem samochodów, powozów i koni
	718	Wynajem wagonów kolejowych - osobowych i towarowych
	839	Wynajem maszyn i urządzeń dla przedsięwzięć komercyjnych
	841	Rezerwacja miejsc w kinach i wypożyczanie filmów wielkoekranowych
	842	Rezerwacja miejsc teatralnych i wypożyczanie sprzętu teatralnego
	843	Wynajem łodzi, rowerów, automatów wrzutowych do gier zręcznościowych i innych
	853	Wynajem umeblowanych pokoi
	854	Wypożyczanie obrusów i bielizny pościelowej
	859	Wypożyczanie strojów

2.

Nomenklatura ISIC

ISIC ex dział 85:

- działalności związane z prowadzeniem restauracji, kawiarni, tawern i innych obiektów gastronomicznych (grupa ISIC 852),
- działalności związane z prowadzeniem hoteli, pensjonatów, campingów i innych miejsc zakwaterowania (grupa ISIC 853)

3.

Nomenklatura ISIC

Dział	Grupa	Opis
ex 62		Bankowość i finanse
	ex 620	Instytucje kupujące patenty i wydające licencje
ex 71		Transport
	ex 713	Transport drogowy osób, z wyłączeniem transportu wykonywanego pojazdami samochodowymi
	ex 719	Transport rurociągami ciekłych węglowodorów i innych ciekłych produktów chemicznych
ex 82		Usługi dla lokalnej społeczności
	827	Biblioteki, muzea, ogrody botaniczne i zoologiczne
ex 84		Usługi rekreacyjne
	843	Usługi rekreacyjne nie sklasyfikowane gdzie indziej: działalności sportowe (utrzymanie terenów sportowych, organizacja imprez sportowych itp.), oprócz działalności trenerów działalności związane z wyścigami (stajnie wyścigowe, tereny wyścigowe, organizacja wyścigów konnych itp.) inne działalności rekreacyjne (cyrki, wesołe miasteczka i inne miejsca rozrywki)
ex 85		Usługi osobiste
	ex 851	Usługi domowe
	ex 855	Gabinety odnowy biologicznej i usługi kosmetyczne (oprócz pedicure i prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich)
	ex 859	Usługi osobiste nie sklasyfikowane gdzie indziej (oprócz masażu sportowych i leczniczych oraz usług przewodników górskich): zwalczanie szkodników wypożyczanie ubrań i sprzętu do ich przechowywania prowadzenie biur matrymonialnych itp. usługi astrologów, wróżek itp. usługi sanitarne i związane z nimi utrzymanie i konserwacja grobów usługi kurierów i pilotów-tłumaczy

4.

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe):

a) kupno i sprzedaż towarów:

- przez obnośnych/ objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrażców (ex grupa ISIC 612);
- na rynkach - w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;

b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe:

- wyraźnie - wykluczając je, lub
- nie wymieniając ich wykonywania w odniesieniu do obnośnego/ objazdowego ich wykonywania.

5.

Działalności te obejmują w szczególności:

- wynajem wagonów towarowych i osobowych do przewozu ludzi lub towarów;
- pośrednictwo w sprzedaży, zakupie lub wynajmie statków;
- przygotowanie, prowadzenie negocjacji i podpisywanie kontraktów na przewóz emigrantów;
- przyjmowanie w depozyt wszelkich przedmiotów i towarów, na zlecenie depozytora, przy kontroli celnej, lub gdzie indziej - w hurtowniach, magazynach ogólnych, magazynach meblowych, chłodniach, silosach itp.;
- wystawianie depozytorowi kwitu składowego na zdeponowane przedmioty lub towary;
- udostępnianie pomieszczeń, paszy i wybiegów dla bydła - podczas jego oczekiwania na sprzedaż lub podczas transportu do albo z miejsca sprzedaży;
- przeprowadzanie kontroli lub oceny technicznej pojazdów mechanicznych;
- mierzenie, ważenie i cechowanie towarów.